

Laudáció

A Kovács Máté Emlékének Ápolásáért - emlékérem

Kertész Gyuláné Molnár Katalinnak történt átadása alkalmából

2015. november 10.

Kertész Gyuláné Molnár Katit én elsősorban barátként és gyerekkori játszótársként ismertem meg. Szüleinknek az egyetemi évek óta szövődő barátsága nyomában alakult a mi életünk is. Itt most azonban róla és családjáról mint szakemberekről szeretnék megemlékezni, néhány gondolatot megosztani.

Kertész Kati a Hajdúság, Debrecen szülötte, s a Máramarosszigeten töltött néhány iskolaév után, a történelmi fordulók hatására középiskolai tanulmányait ismét a Hajdúságban, Hajdúböszörményben folytatta. A pályaválasztás dilemmái közepette édesapja és Kovács Máté baráti tanácsát elfogadva, a könyvtárosi pályát választotta, amit egész pályája során nagy szeretettel és nagy hivatástudattal végzett és végez.

Könyvtárosi diplomáját Budapesten az Apáczai Csere János Pedagógiai Főiskola Könyvtáros szakán szerezte meg.

Az államvizsgát követően ismét visszatért a Hajdúságba, Debrecenbe, a Hajdú-Bihar Megyei Könyvtárba. Itt az első 12 évben a könyvtár két fontos osztálya, az állománygyarapítás, majd a módszertani munka területén dolgozott. Ez utóbbi időszakban a tiszántúli Könyvtáros szaktanfolyamot is vezette, ezek az évek alkalmat adtak számára tapasztalatainak megosztására, szélesebb körű kitekintésre, kapcsolatok építésére.

Értékes munkája nyomán 1965-ben a városi könyvtár igazgatójává nevezték ki. A következő 12 évet itt töltötte. Ez alatt az idő alatt a városi könyvtárat a kor színvonalára emelte, a város fontos intézményévé fejlesztette. Mind tartalmilag, mind szervezetileg korszerűsítette. Súlyt helyezett a fiókkönyvtári hálózat megújítására, az egyes fiókok méltó elhelyezésére, igényes működésére, ehhez törekedett szakképzett munkaerők alkalmazására. A központi könyvtár működését az új igényekhez igazította. Nem hátrált meg az új kezdeményezésektől sem. A film-fotó-stúdió létrehozásával a könyvtárat a várostörténet szempontjából fontos új szervezeti egységgel gazdagította. Az országban a vidéki könyvtárak között másodikként zenei könyvtárat szerveztek.

Igen fontos törekvése volt, hogy a város kulturális intézményeivel, különösen a többi könyvtárral jó együttműködést alakítsanak ki. Ez sok eredményt hozott: városi hírlapolvasót létesítettek, közös könyvkötészetet, a szakszervezeti könyvtárakkal közös nyilvános szolgálatot szerveztek.

1968-ban a Magyar Könyvtárosok Egyesülete újonnan megalakuló Hajdú-Bihar megyei szervezete elnökének választotta meg. Elnöksége idején, 1972-ben kollégáival az egyesület éves vándorgyűlését szervezte meg. 1969- től 1978-ig az MKE elnökségének is tagja volt.

1977-ben nagy változás állt be az életében. Családjával Budapestre költözött. Munkahelye megváltozott. Az MM Közgyűjteményi Főosztályán a könyvtárak, múzeumok és levéltárak nemzetközi ügyeinek intézését vállalta el. Később dolgozott a Könyvtári Osztályon, majd a Tanácsi Főosztályon, ahol három megye referense volt. A minisztériumban nyugdíjba vonulásáig töltött újabb 12 évet. Ez az időszak korábbi tapasztalatai széleskörű és sokoldalú hasznosítására adott lehetőséget, és a hazai könyvtárügy átfogó ismeretével gazdagította tudását.

Nyugdíjas éveiben is tevékeny életet folytat. Az első évtizedben a szentendrei Barcsay Jenő Általános Iskola könyvtárát vezette. Férje, Kertész Gyula halála után feldolgozta a hagyatékát és gondoskodott méltó elhelyezéséről, de a szakmai közélettől sem vonult teljesen vissza. A Kertész Gyula pályatársainak javaslatára alapított Kertész Gyula emlékérem megvalósításában szerepet vállalt. Odaítélése kapcsán aktívan részt vesz a Bibliográfiai és a Helyismereti Szekciók munkájában.

Kertész Kati mint szakember elkötelezett könyvtáros, aki a szakmai komolyságot olyan elementáris derűvel, mondhatnám mindenki felé áradó vidámsággal, őszinteséggel és bátorsággal ötvözte, hogy nyomában épültek a kapcsolatok, és megnyíltak a szívek. Eredményességének ez az egyik kulcsa. Tevékenységének mindenkor a szakmai igény, a morál és a humánus a meghatározója. Ezeknek az elveknek a betartása a világ zajában sokszor nem kis terhet rótt rá, de vállalta az álmatlan éjszakákat, a fárasztó egyeztetéseket és a nehéz döntéseket.

Kovács Máté emlékét mindenkor tisztelettel és szeretettel ápolta. Pályaválasztásától kezdve bízott szakmai útmutatásaiban, később saját szakmai programjának kialakításában önálló szakemberként, megértve a kor szavát, Kovács Máté szellemében, az igény és a szolgálat összefüggő dimenzióit felismerve alakította a rábízott intézmények működését.

Kertész Kati évek óta az Alapítvány rendszeres támogatója, a rendezvények kitartó látogatója, a hajdúsági régió sajtóvisszhangjának gondos figyelemmel kísérője, s ha szükséges volt, a rendezvényeken kívülállóként jelenlétével a kuratórium képviselőjét erősítette. A jubileumi megemlékezésekhez írásával csatlakozott a *Könyv, könyvtár, könyvtáros* (2012. november), a mindenki által ismert 3K c. szaklapunkban.

A Kovács Máté Alapítvány köszönetét szeretné kifejezni a Kovács Máté Emlékének Ápolásáért alapított emlékplakett átadásával mindezért, és kiemelten azért a közelmúltban végzett felelősségteljes kutatómunkáért, amivel édesapja, Molnár Pál és Kovács Máté levelezésének fontosságát felismerve, a családi hagyatékban azt beazonosította, elrendezte, a szükséges információknak utánajárt, és az OSZK-ban őrzött Kovács Máté-hagyaték kiegészítésére felajánlotta. E nagyon fontos primer források nyilvánosságra hozásával kettős szolgálatot tett. Egyrészt a magyar könyvtári szakma múltjának feltárásához és Kovács Máté bibliológiai koncepciójának kibontásához, megértéséhez járult hozzá – mint azt Tóth Gyula elemző tanulmány is mutatja. Másrészt eleget tett családjá, édesapja, Molnár Pál és férje, Kertész Gyula szándékának, akik Kovács Máté munkásságának megértő partnerei és értékelői voltak. Ahogy ezt az emlékplakett javaslattevője, a kuratórium elnöke, Tóth Gyula megfogalmazta:

..a Molnár és az *egész ...* családot illeti az emlékérem, hogy közel félévszázadon át őrizték ezt a nagyon fontos és értékes levelezést, hogy *Kertész Gyula* elsőként hozta szóba, *valamint ismertette* a hagyatékot és kettejük, *Molnár Pál és Kovács Máté* kapcsolatát ... és ... most *Kertész Kati* gondos előkészítő munka után a köz rendelkezésére bocsátotta. Ezzel a Kovács Máté hagyatékot jelentős értékkel gyarapította.

Köszönjük Kati, és köszönjük mindnyájatoknak: Molnár Pálnak, Kertész Gyulának, s nem utolsósorban Neked, Kertész Gyuláné Molnár Katalinnak.

Budapest 2015. november 10.

Kovács Ilona